

# پروتکل کارآزمایی بالینی مرکز ثبت کارآزمایی بالینی ایران

۱۴۰۵/۰۶/۱۳

**مقایسه اثربخشی آموزش سلامت دهان با استفاده از روش شنیداری-لمسی-عملی به تنهایی؛ شنیداری-لمسی-عملی همراه با آموزش سلامت دهان به والدین؛ شنیداری-لمسی-عملی و پکیج هنری، در وضعیت سلامت دهان دانش‌آموزان دارای اختلال بینایی**

## چکیده پروتکل

### هدف از مطالعه

مقایسه اثربخشی آموزش سلامت دهان با استفاده از روش شنیداری-لمسی-عملی به تنهایی؛ شنیداری-لمسی-عملی همراه با آموزش سلامت دهان به والدین؛ شنیداری-لمسی-عملی و پکیج هنری، در وضعیت سلامت دهان دانش‌آموزان دارای اختلال بینایی

### طراحی

کارآزمایی تصادفی شده با سه گروه موازی، کورسازی شده برای معاینه‌گر بعد از مداخله و آنالیزکننده، 200 دانش‌آموز دارای اختلال بینایی بین دسامبر ۲۰۱۸ تا آوریل ۲۰۱۹

### نحوه و محل انجام مطالعه

این مطالعه در سه مدرسه نایبانیان تهران انجام می‌شود. پس از تکمیل پرسشنامه و انجام معاینات دهان در مطالعه پایه، کلاسهای هر مدرسه به سه گروه تقسیم می‌شوند. یک ماه و دوماه پس از شروع مداخلات، معاینه مجدد برای بررسی شاخص درمان، شاخص خونریزی هنگام پروب کردن و شاخص بهداشت دهان ساده شده، توسط معاینه‌گر دوم کالبره شده؛ که در طول مداخلات و تخصیص گروه‌ها حضور نداشته، انجام خواهد شد. با کددهی به گروه‌ها و کلاسترها، آنالیز کننده، کور خواهد بود.

### شرکت کنندگان/شرایط ورود و عدم ورود

معیار ورود: دانش‌آموزان پیش دبستانی تا کلاس دهم در مدارس نایبانیان تهران، رضایت به شرکت در مطالعه معیار خروج: دانش‌آموزان کم توان ذهنی، دانش‌آموزان کم توان حرکتی

### گروه‌های مداخله

1. گروه کنترل: دانش‌آموزان، آموزش به روش شنیداری-لمسی-عملی را دریافت خواهند کرد. 2. گروه شنیداری-لمسی-عملی و والدین: دانش‌آموزان، آموزش به روش شنیداری-لمسی-عملی دریافت خواهند کرد و والدین آموزش بصورت تلفنی دریافت خواهند کرد. 3. گروه شنیداری-لمسی-عملی و پکیج هنری: علاوه بر روش شنیداری-لمسی-عملی، آموزش با استفاده از حرکت انگشتان بر روی کست دندان آموزشی، آموزش مبتنی بر بازی و آموزش مبتنی بر موزیک انجام خواهد شد. مداخله در هر گروه، سه بار به فاصله یک هفته از هم انجام خواهد شد. دانش‌آموزان یک ماه و دو ماه پس از شروع مداخله، مجدداً معاینه خواهند شد.

### متغیرهای پیامد اصلی

وضعیت درمان؛ بهداشت دهان؛ خونریزی لثه

## اطلاعات عمومی

### علت بروز رسانی

### نام اختصاری

### اطلاعات ثبت در مرکز

شماره ثبت کارآزمایی در مرکز: IRCT20140624018214N2

تاریخ تایید ثبت در مرکز: 29-11-2018, ۱۳۹۷/۰۹/۰۸

زمان بندی ثبت: prospective

آخرین بروز رسانی: 18-06-2019, ۱۳۹۸/۰۳/۲۸

تعداد بروز رسانی‌ها: 1

### تاریخ تایید ثبت در مرکز

2018-11-29, ۱۳۹۷/۰۹/۰۸

### اطلاعات تماس ثبت کننده

### نام

کتایون سرگران

### نام سازمان / نهاد

دانشگاه علوم پزشکی تهران- دانشکده دندانپزشکی

### کشور

جمهوری اسلامی ایران

### تلفن

+98 21 8801 5960

### آدرس ایمیل

k-sargeran@tums.ac.ir

### وضعیت بیمار گیری

### بیمار گیری تمام شده

### منبع مالی

### تاریخ شروع بیمار گیری مورد انتظار

2018-12-01, ۱۳۹۷/۰۹/۱۰

### تاریخ پایان بیمار گیری مورد انتظار

2019-04-20, ۱۳۹۸/۰۱/۳۱

### تاریخ شروع بیمارگیری تحقق یافته

2018-12-01, ۱۳۹۷/۰۹/۱۰

### تاریخ پایان بیمارگیری تحقق یافته

2019-04-17, ۱۳۹۸/۰۱/۲۸

### تاریخ خاتمه کارآزمایی

# کد ثبت در سایر مراکز ثبت بین‌المللی

خالی

## عنوان علمی کارآزمایی

مقایسه اثربخشی آموزش سلامت دهان با استفاده از روش شنیداری-لمسی-عملی به تنهایی؛ شنیداری-لمسی-عملی همراه با آموزش سلامت دهان به والدین؛ شنیداری-لمسی-عملی و پکیج هنری، در وضعیت سلامت دهان دانش‌آموزان دارای اختلال بینایی

## تاییدیه کمیته‌های اخلاق

1

### کمیته اخلاق

#### نام کمیته اخلاق

کمیته اخلاق دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

#### آدرس خیابان

تهران، خیابان کارگر شمالی، دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم

پزشکی تهران

#### شهر

تهران

#### استان

تهران

#### کد پستی

1439955991

#### تاریخ تایید

14-10-2018, 1397/07/22

#### کد کمیته اخلاق

IR.TUMS.DENTISTRY.REC.1397.104

## عنوان عمومی کارآزمایی

مقایسه اثر بخشی روشهای مختلف آموزش سلامت دهان برای دانش آموزان دارای اختلال بینایی

### هدف اصلی مطالعه

پیشگیری

### شرایط عمده ورود و عدم ورود به مطالعه

#### شرایط عمده ورود به مطالعه قبل از تصادفی سازی:

دانش‌آموزان پای [ ] پیش دبستانی تا کلاس دهم در مدارس نابینایان تهران رضایت دانش‌آموز و والدین برای شرکت در مطالعه

#### شرایط عمده عدم ورود به مطالعه قبل از تصادفی سازی:

دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی دانش‌آموزان کم توان حرکتی

### سن

از سن 6 ساله تا سن 17 ساله

### جنسیت

هر دو

### فار مطالعه

مصادق ندارد

### گروه‌های کور شده در مطالعه

- ارزیابی کننده پیامد
- آنالیز کننده داده

## بیماری‌های (موضوعات) مورد مطالعه

1

### شرح

ژنژیویت و بیماری پرپروتال

### کد ICD-10

K05

### توصیف کد ICD-10

Gingivitis and periodontal diseases

2

### شرح

پوسیدگی دندان

### کد ICD-10

K02

### توصیف کد ICD-10

Dental caries

## متغیر پیامد اولیه

1

### شرح متغیر پیامد

وضعیت درمان

### مقاطع زمانی اندازه‌گیری

مطالعه [ ] پایه؛ یک ماه پس از شروع مداخله؛ دو ماه پس از شروع مداخله

### نحوه اندازه‌گیری متغیر

شاخص درمان: ابتدا تعداد دندانهای پوسیده و کشیده شده و پر شده در سیستم دندان شیری (dmft) و دائمی (DMFT) بررسی می‌شود. شاخص درمان با این فرمول‌ها محاسبه خواهد شد:  $100 \times ((M+F)/DMF)$  و  $100 \times ((m+f)/dmf)$ . همچنین شاخصهای D, M, F, d, m, f به صورت جداگانه گزارش خواهد شد.

### توصیف نحوه کور سازی

1. معاینه [ ] بعد از مداخله، توسط معاینه‌گر دوم کالبره شده انجام خواهد شد که در آموزش سلامت دهان (مداخله) و تخصیص گروه‌ها حضور نداشته است. 2. داده‌ها با کدهای اختصاصی به نرم افزار SPSS وارد خواهند شد به‌طوریکه آنالیز کننده، درمورد کلاسترها و گروه‌ها کور خواهد بود. حروف لاتین بطور شانسی انتخاب خواهند شد، مثلاً برای کلاستر اول asd و برای گروه کنترل، cbn. پس از پایان آنالیز داده‌ها، این کدها به نامهای اصلی کلاسترها و گروه‌ها تغییر نام خواهند داد.

### دارو نما

ندارد

### اختصاص به گروه‌های مطالعه

موازی

### سایر مشخصات طراحی مطالعه

## شرح متغیر پیامد خونریزی لثه

### مقاطع زمانی اندازه‌گیری

مطالعه پایه، یک ماه پس از شروع مداخله و دو ماه پس از شروع مداخله

### نحوه اندازه‌گیری متغیر

شاخص خونریزی لثه هنگام پروب کردن (Bleeding on probing): وجود یا عدم وجود خونریزی لثه در تمام دندان‌ها، با استفاده از پروب پرودنتال WHO، ارزیابی خواهد شد. لثه احاطه کنند هردندان از نظر وجود یا عدم وجود خونریزی، بررسی می‌شود.

## شرح متغیر پیامد بهداشت دهان

### مقاطع زمانی اندازه‌گیری

مطالعه پایه، یک ماه پس از شروع مداخله، دو ماه پس از شروع مداخله

### نحوه اندازه‌گیری متغیر

شاخص بهداشت دهان ساده شده: شاخص جرم و شاخص دبری برای شش دندان (16,11,26,36,31,46) ارزیابی خواهد شد و از صفر تا 3 به هر دندان نمره داده خواهد شد و در فرم معاینه، ثبت خواهد شد. مجموع نمرات جرم، تقسیم بر تعداد دندان معاینه شده، بیانگر شاخص جرم و مجموع نمرات دبری، تقسیم بر تعداد دندان معاینه شده بیانگر شاخص دبری خواهد بود. در نهایت، مجموع شاخص جرم و دبری، به عنوان شاخص بهداشت دهان ساده شده، گزارش خواهد شد.

## متغیر پیامد ثانویه

خالی

## گروه‌های مداخله

### شرح مداخله

گروه مداخله اول (ATP و والدین): پرسشنامه والدین به صورت تلفنی، تکمیل خواهد شد. سپس آموزشهای لازم برای افزایش آگاهی در مورد سلامت دهان به والدین داده می‌شود. این آموزشها شامل اهمیت بهداشت دهان برای جلوگیری از پوسیدگی و بیماری لثه، نقش فلوراید در کنترل پوسیدگی، لزوم کنترل مصرف مواد قندی و اهمیت مراجعه منظم به دندانپزشک می‌باشد. سپس از والدین خواسته خواهد شد که هر روز دوبار به مدت دو دقیقه مسواک بزنند و فرزندشان را هم به انجام این کار تشویق کنند. به دانش آموزان در کلاس، آموزش سلامت دهان به روش شنیداری-لمسی-عملی داده می‌شود (ATP). در این روش، آموزش سلامت دهان کلامی متناسب با سن دانش آموزان، در مورد اهمیت دندانها، بهداشت دهان، نحوه صحیح مسواک زدن، نخ دندان، فلوراید و اهمیت کنترل مصرف مواد قندی، ارائه خواهد شد. سپس به صورت فرد به فرد طریق صحیح مسواک زدن در دهان خود فرد با مسواک شخصی و با هدایت دست دانش آموز در داخل دهان، آموزش داده خواهد شد تا زمانی که اطمینان حاصل شود که دانش آموز قادر به انجام صحیح آن می‌باشد. یک هفته و دو هفته پس از شروع مداخله، مداخلات تکرار خواهد شد. معاینه پس از مداخله، یک ماه و دو ماه پس از شروع مداخله، انجام خواهد شد.

طبقه بندی پیشگیری

### شرح مداخله

گروه مداخله دوم (ATP و پکیج هنری): در این گروه، علاوه بر روش

ATP، از کست دندان آموزشی، آموزش مبتنی بر بازی و آموزش مبتنی بر موزیک استفاده خواهد شد. شرایط نرمال و پاتولوژیک شایع دندان و لثه روی کست دندان شبیه سازی می‌شود. از دانش آموزان خواسته می‌شود تا انگشتانشان را روی کست حرکت دهند و پوسیدگی حفره دار دندان، جرم و تورم لثه را شناسایی کنند. خمیر بازی برای ساخت کاردستی با موضوع سلامت دهان به عنوان آموزش مبتنی بر بازی، در نظر گرفته خواهد شد. همچنین آموزش مبتنی بر موزیک هم استفاده خواهد شد. موزیکی تهیه می‌شود که بر مسیر مسواک زدن در هر فک، سمت و سطح با زمان مساوی تأکید می‌کند تا اهمیت یکسانی به تمام سطوح بدهد. موزیک در کلاس پخش خواهد شد و دانش آموزان در حال شنیدن موزیک، مسواک زدن را انجام خواهند داد تا اینکه به طور مناسبی قادر به مسواک زدن گردند. این موزیک در اختیار آنها قرار خواهد گرفت تا هر روز در خانه از آن استفاده کنند. یک هفته و دو هفته بعد از شروع مداخله، مداخله تکرار خواهد شد. معاینه پس از مداخله، یک ماه و دو ماه بعد از شروع مداخله، انجام خواهد شد. برای جلوگیری از مواجه نامطلوب بین گروه دوم (ATP و پکیج هنری) با گروه‌های دیگر، مداخله برای گروه دوم (ATP و پکیج هنری)، بعد از مداخلات دو گروه دیگر انجام خواهد شد.

طبقه بندی پیشگیری

### شرح مداخله

گروه کنترل (ATP): آموزش سلامت دهان به روش شنیداری-لمسی-عملی به دانش آموزان داده خواهد شد. آموزش سلامت دهان کلامی متناسب با سن دانش آموزان، در مورد اهمیت دندانها، بهداشت دهان، نحوه صحیح مسواک زدن، نخ دندان، فلوراید و اهمیت کنترل مصرف مواد قندی، ارائه خواهد شد. سپس طریق صحیح مسواک زدن به صورت فرد به فرد با هدایت دست دانش آموز در داخل دهان با مسواک شخصی دانش آموز، آموزش داده خواهد شد تا زمانی که اطمینان حاصل شود که دانش آموز قادر به انجام صحیح آن می‌باشد. یک هفته و دو هفته پس از شروع مداخله، مداخلات تکرار خواهد شد. معاینه پس از مداخله، یک ماه و دو ماه پس از شروع مداخله، انجام خواهد شد.

طبقه بندی پیشگیری

## مراکز بیمار گیری

### مرکز بیمار گیری

نام مرکز بیمار گیری

مجمع آموزشی ناینیان محبی

نام کامل فرد مسوول

نسرین شریفی فرد

آدرس خیابان

تهران، فلکه دوم صادقیه، بلوار ایت الله کاشانی، مجمع آموزشی

ناینیان محبی

شهر

تهران

استان

تهران

کد پستی

1481893635

تلفن

2930 4404 21 98+

فکس

ایمیل

mohebischool@gmail.com

**مرکز بیمار گیری****نام مرکز بیمار گیری**

مدرسه نابینایان خزانلی

**نام کامل فرد مسوول**

نسرین شریفی فرد

**آدرس خیابان**

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهید مفتاح، خیابان بوربور، مدرسه نابینایان خزانلی

**شهر**

تهران

**استان**

تهران

**کد پستی**

1751647811

**تلفن**

0314 8881 21 98+

**فکس****ایمیل**

mesalat@yahoo.com

3691 8163 21 98+

**ایمیل**

Rcco@tums.ac.ir

**ردیف بودجه****کد بودجه****آیا منبع مالی همان سازمان یا نهاد حمایت کننده مالی است؟**

بلی

**عنوان منبع مالی**

دانشگاه علوم پزشکی تهران

**درصد تامین مالی مطالعه توسط این منبع**

100

**بخش عمومی یا خصوصی**

عمومی

**مبدأ اعتبار از داخل یا خارج کشور**

داخلی

**طبقه بندی منابع اعتبار خارجی**

خالی

**کشور مبدأ****طبقه بندی موسسه تامین کننده اعتبار**

دانشگاهی

**مرکز بیمار گیری****نام مرکز بیمار گیری**

مجتمع آموزشی نابینایان نرجس

**نام کامل فرد مسوول**

نسرین شریفی فرد

**آدرس خیابان**

تهران، بزرگراه صیاد شیرازی، خیابان مکران جنوبی، بوستان دهم، مجتمع آموزشی نابینایان نرجس

**شهر**

تهران

**استان**

تهران

**کد پستی**

1667634711

**تلفن**

8600 2294 21 98+

**فکس****ایمیل**

nabinayane.narjes@gmail.com

**اطلاعات تماس****نام سازمان / نهاد**

دانشگاه علوم پزشکی تهران

**نام کامل فرد مسوول**

نسرین شریفی فرد

**موقعیت شغلی**

دانشجوی پی اچ دی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

**آخرین مدرک تحصیلی**

دکترای پزشکی

**سایر حوزه های کاری/تخصص ها**

دندانپزشکی

**آدرس خیابان**

تهران، خیابان کارگر شمالی، دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم

پزشکی تهران، گروه سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

**شهر**

تهران

**استان**

تهران

**کد پستی**

1439955991

**تلفن**

5960 8801 21 98+

**فکس**

5961 8801 21 98+

**ایمیل**

nshariffard@razi.tums.ac.ir

**فرد مسوول پاسخگویی علمی مطالعه****اطلاعات تماس****نام سازمان / نهاد**

دانشگاه علوم پزشکی تهران

**نام کامل فرد مسوول**

کتایون سرگران

**موقعیت شغلی**

دانشیار

**آخرین مدرک تحصیلی**

.Ph.D

**سایر حوزه های کاری/تخصص ها****حمایت کننده مالی****نام سازمان / نهاد**

دانشگاه علوم پزشکی تهران

**نام کامل فرد مسوول**

محمد علی صحرائیان

**آدرس خیابان**

آدرس خیابان بلوار کشاورز، خیابان قدس، دانشگاه علوم پزشکی

تهران، طبقه ششم معاونت تحقیقات و فناوری

**شهر**

تهران

**استان**

تهران

**کد پستی**

1417653761

**تلفن**

تهران، گروه سلامت دهان و دندان پزشکی اجتماعی  
شهر  
تهران  
استان  
تهران  
کد پستی  
1439955991  
تلفن  
+98 21 8801 5960  
فکس  
+98 21 8801 5961  
ایمیل  
nshariffard@razi.tums.ac.ir

### برنامه انتشار

فایل داده شرکت کنندگان (IPD)  
هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست  
پروتکل مطالعه  
هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست  
نقشه آنالیز آماری  
هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست  
فرم رضایتنامه آگاهانه  
هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست  
گزارش مطالعه بالینی  
هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست  
کدهای استفاده شده در آنالیز  
هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست  
نظام دسته‌بندی داده (دیکشنری داده)  
هنوز تصمیم نگرفته‌ام - برنامه انتشار آن هنوز مشخص نیست

دندانپزشکی  
آدرس خیابان  
تهران، خیابان کارگر شمالی، دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم  
پزشکی تهران، گروه سلامت دهان و دندان پزشکی اجتماعی  
شهر  
تهران  
استان  
تهران  
کد پستی  
1439955991  
تلفن  
+98 21 8801 5960  
ایمیل  
k-sargeran@tums.ac.ir

### فرد مسوول به روز رسانی اطلاعات

اطلاعات تماس  
نام سازمان / نهاد  
دانشگاه علوم پزشکی تهران  
نام کامل فرد مسوول  
نسرین شریفی فرد  
موقعیت شغلی  
دانشجوی پی‌اچ دی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی  
آخرین مدرک تحصیلی  
دکترای پزشکی  
سایر حوزه‌های کاری/تخصص‌ها  
دندانپزشکی  
آدرس خیابان  
تهران، کارگر شمالی، دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی